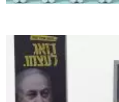
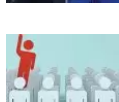
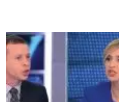
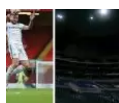

אתה נמצא ב: דף הבית « בינג' תרבות » הם מ-פ-ח-ד-י-ם // כך התפתחו החרדות הגבריות בקולנוע ובטלוויזיה

טורים אחרונים

- 13/10/2020 **מיהו אנרכיסט? // הטור של אורן נהרי**
מסע קצר בין ההיסטוריה המורכבת לבין השמצות בלפור
- 13/10/2020 **פליטי הקורונה // הטור של רונת ורדי**
- 13/10/2020 **איפה ואיפה בעידן מגפה? // הטור של דוב גרינבוים**
- 13/10/2020 **מה יהיה עם כחול לבן? // מאת רותם דנין**
- 13/10/2020 **שתיקת הזמבורות // הטור של פיני אסקל**
כשעידן הקורונה מלמד על ערכו (ואי-ערכו) של הקהל
- 13/10/2020 **מה קרה לעמית סגל? // הטור של יונתן שם-אור**
- 13/10/2020 **ליברלים, אל תלכו לאיבוד // מאת דוד חודק**
- 13/10/2020 **דרושה: אג'נדה // הטור של ירון דקל**
נתניהו הכניס את המערכת לכוננות בחירות טתמדת, והמרכז-שמאל טרם מצא תשובה חוץ מ"רק לא ביבי". והאם חולדאי יכול להצליח בזירה הארצית?

מידע כללי

ליברל הוא מגזין איכות חודשי מודפס, על פוליטיקה, תקשורת, כלכלה ותרבות.

מחיר המגזין בחנויות: 39.90 ₪. ניתן לרכוש בכל חנויות סטימצקי, צומת ספרים ובהזמנה דרך האתר.

מחיר המגזין למנויים: 29.90 ₪ לחודש.

הנחות נוספות לסטודנטים, מורים, תלמידים וגמלאים. הירשמו

באתר לקבל פרטים נוספים לגבי מנויים ומבצעים.

איור: קוסטיה פרמאקוב

הם מ-פ-ח-ד-י-ם // כך התפתחו החרדות הגבריות בקולנוע ובטלוויזיה

בינג' תרבות, תרבות

מאת גלעד פדבה 14/05/2018

פרשת הארווי וויינסטין, מפיק העל ההוליוודי האגדי, שהתקשורת העולמית חשפה ברבים את ערוותו (הנימולה) כמטריד ותוקף סדרתי של נשים שהקריירה שלהן הייתה תלויה בחסדיו, לא רק הזניקה את #MeToo אלא גם הצביעה על המבנה הבעייתי של תעשיית הקולנוע והטלוויזיה בעולם עדיין נשלטים על ידי גברים רבי-עוצמה, המחזיקים בבעלותם את רוב אולפני הסרטים, רשתות השידור, תאגידי התקשורת, חברות הפרסום המובילות וחברות ההפקה, השיווק וההפצה של תוצרי התרבות הרווחיים. נוסף על כך, הם גם הרוב המכריע בקרב היוצרים – התסריטאים והבמאים.

במצב עניינים זה, הגברים הלבנים ההטרסקסואלים העשירים, המתפעלים את חרושת התרבות העולמית, מעוניינים לשמור על מעמדם, עוצמתם, הונם ודימויים הציבורי, בדרך כלל כזכרים כלי-כוחים שאינם חוששים משום דבר. ואולי דווקא החשש מאובדן ההגמוניה, או תהליך פרדוקסלי אחר, הוא זה שמביא סדרות טלוויזיה וסרטי קולנוע רבים להציב דווקא במרכזם גברים מפוחדים.

נראה כי חרדות של גברים זוכות לפופולריות על המסך, במיוחד בעידן שבו פניו המטופחות של המטרסקסואל התכנסו זיפים והוא מוכן לקרוע את עצמו במכון הספורט השכונתי, לשלם הון תועפות למטפלת המגלה אמפתיה למצוקותיו, ולמצוא תמיכה ברשתות חברתיות ובקבוצות שונות המגלות לו שמסתובבים בעירו המוני גברים כמותו. כאלה המוכנים להתוודות סוף סוף באופן קבוצתי, חושפני ומשפיל-באופן-משחרר שהם אבות גרושים, מאהבים בינוניים, בני זוג בוגדניים, עובדים מתוסכלים, בוסים מהגרינום, או סתם יצורים חלשים המכורים באופן חסר תקנה לעבודה, למעמד, לסקס, לפורנו, לכסף, לאוכל, לסמים, לדיאטות ולריצות מרתון בחום האורבני.

הגבר פוחד מאובדן הגבריות הפראית החרדה: היעלמות אינסטינקט הציד והכיבושים

לאורך עשורים שלמים גדלה הפופולריות של מוצרי טיפוח יוקרתיים ויקרים לגברים, ניתוחים פלסטיים לשימור המראה הגברי הכנוס וטיפול קוסמטיקה אינטנסיביים, וניכרות ההשפעות הפמיניסטיות על התנהגותם של גברים בסלון, בחדר המיטות, במטבח ובמקום העבודה. סרטים רבים מטפחים אצל הצופים הזכרים חרדות שונות ומשונות שמא מגמות אלה מובילות לאובדן הגבריות האמיתית, השורשית, האותנטית והזקורה הנכונה בכל עת לתקוע יתד בכל קרקע בתולית או מעובדת.

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

דיווח הפרה

הצהרת נגישות

איפוס הגדרות

'קרוקדיל דנדי'

תעשיית הקולנוע נהנית להעצים את החרדות ולהגביר את משיכתם של גברים רבים לאלטרנטיבות מפתות לגבריות הבורגנית הסטנדרטית. פנטזיות עתירות טטוסוסטרון מופיעות למשל בקומדיית ההרפתקאות 'קרוקדיל דנדי' של פיטר פיימן מ-1986 על צייד תנינים אוסטרלי מסוסק (פול הוגאן) ומערכת היחסים הרומנטית שהוא מנהל תוך כדי התוודעות מסרטת-משהו לכרך הסואן ניו יורק, במרחק אלפי מילין ממחוז גבריות האמיתית, השרירית וצורבת השמש.

הפנטזיה הזאת קיבלה באחרונה ביטוי, אם כי בכיוון הפוך, בפרסומת טלוויזיונית להימורים שבה גבר 'ישראלי' בורגני צעיר, חלק וחיוור מפנטז שהוא גיבור-על הרפתקן. הזכר עטור הזיפים הבלונדיניים מפנטז כיצד הוא נוהג ברכב שטח במדרונות תלולים, גולש בצוקי נשרים, צולה מרשמלו על לוע הר געש, מתעלל בנחש צבעוני, גולש באומגה מעל מפל שוצף וקוצף, ושט בנינוחות על גבו של תנין צייתן. אך לבסוף הגיבור מגלה שהוא נמצא בעצם על מזרן ים בחברת אשתו וילדיו המשכשכים בבריכת שחייה באתר נופש אקזוטי. דברי הקריינות מקדשים הן את ההרפתקנות והן את הבורגנות: "נכון, אולי לא נגשים לך את כל החלומות. אבל הן, אולי תוכל לפחות לצאת עם המשפחה לחופשה שתמיד חלמת עליה".

התייחסות אפלה הרבה יותר לתשוקות גבריות הרפתקניות, המתגלות כהרסניות ומדממות, מופיעה בסרטו של ג'ון בורמן 'גברים במלכות', או בשמו המקורי 'ישועה' ('Deliverance'), אחד הסרטים המשמעותיים ביותר בשנות ה-70 בארה"ב. סרט זה ממחיש את חרדותיה של חבורת גברים בורגניים מאטלנטה, שמא השגרה הנוחה גרמה להם לאבד את האינסטינקטים הגבריים הטבעיים.

'גברים במלכות'

סרט זה זכור בעיקר בזכות סצנת האונס הקשה, שבה גבר כפרי בור ואכזרי מכריח את אחד הגיבורים, בובי טריפ (בגילומו של נד ביטי), "להשמיע קולות של חזיר" בעוד הוא חוזר אל גופו. אחד המטיילים הורג אחר כך את האנס באמצעות ירי של חץ, פעולה פאלית כשלעצמה. סצנה זו מגלמת את הסיטון של בני המעמד הבינוני מפני המעמד המכונה בלעג "זבל לבן" והסכנות שהוא מציב בפני גברים לבנים אמידים, משכילים, עירוניים וליברליים.

לפי פרופ' סאלי רובינסון מאוניברסיטת A&M בטקסס, הגבריות הבורגנית הלבנה נמצאת כאן במשבר בגלל ניסיונותיה להתכחש לאונס שאירע ולא לדווח עליו לרשויות, מחשש שזהות הקורבן הנכון תיחשף ושהחבורה תיענש על הריגת האנס. לפיכך, אותם גברים נקלעים למלכודת. הם נאלצים להדחיק את הטראומה שאינה מרפה מהם ולהימנע מכל ביטוי רגשי, מיני וטבעי שלה. ה"פתרון" ההרסני למצב בלתי אפשרי זה הוא פיצוץ אדיר שבו הם מחריבים את הטבע הפסטורלי שבו מתגוררים יושבי ההרים, ה"הילביליז" אדומי הצוואר, המוצגים בסרט זה כילידים פרימיטיביים, סוטים ומסוכנים.

מאז הצלחתו של 'גברים במלכות', הגבריות הבורגנית, שהולכת ומשתגעת עד שהיא יורדת לגמרי מהפסים, נעשתה פופולרית למדי בקולנוע ההוליוודי. סרטו של מרטין סקורסזה 'נהג מונית' מ-1976 מתמקד בניו יורקי בוגר מלחמת וייטנאם (בגילומו של רוברט דה נירו), היוצא למסע טיהור פשיסטי שבמהלכו הוא רוצח סרסור שהוריד לזנות בילדה בת 12 (הפריצה הקולנועית של ג'ודי פוסטר) וכמעט רוצח סנאטור בעצרת בחירות. אך הסרט גם מבהיר כי גברים זועמים כאלה לעולם לא יצליחו להביס את הממסד הגברי האמריקאי המשומן. בסופו של יום, גיבור הסרט חוזר ללקט נוסעים מדממים ברחובות הכרך.

סיום פסימי של התקוממות גברית מופיע גם בסרטו של ג'ואל שומאכר 'בדרך למטה' מ-1993, בכיכובו של מייקל דאגלס. גיבור הסרט, בורגני

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

דיווח הפרה

הצהרת נגישות

איפוס הגדרות

'בדרך למטה'

הגבר חושש מהשתלטות הגבריות הפראית חרדות מפני שעריות, השמנה והזדקנות

בד בבד עם חרדותיו של הגבר מפני אובדן הגבריות האמיתית המתפרצת שלו, הוא חושש שמא גבריות זו, על שלל ההורמונים והתאווות שלה, תשתלט עליו. אף כי תצלומים של מפתח הגוף הגרמני אויגן זנדו חגגו את הגוף הגברי הלבן הספורטיבי, השרירי, החלק והמשופם כבר במחצית השנייה של המאה ה-19, הרי שהמהפכה העולמית בתעשיית מכוני הכושר הופיעה רק כ-100 שנה מאוחר יותר, בשנות ה-70 של המאה ה-20.

באופן פרדוקסלי, תרם לכך במידה רבה הסרט האמריקאי ההומוארוטי למדי 'Can't Stop the Music' מ-1980, שמציג את חברי להקת הוויילג' פיפל (גיי אייקונים כשלעצמם) כזמרים צעירים וסקסיים, שפותחים מכון כושר ססגוני בסיועה של חברתם הסטרייטית הטובה ביותר. אף כי הסרט מציג את מכון הכושר כמקדש לגברים בלבד, המדלגים מעל משוכות במכנסונים צמודים, נהנים מהיאבקות קרקע, מזנקים בבגדי ים זעירים לבריכה בזה אחר זה ובעיקר מסתבנים זה לצד זה במקלחות המשותפות המהבילות, הרי שרוב הצופים הסטרייטים לא זיהו את הרמיזות ההומואיות לאורך השיר 'YMCA' המשונבן בסרט הזה; או שהם העדיפו להתעלם מהן ולרוץ להירשם למכוני הכושר שצצו ברחבי ניו יורק כפטריות אחרי גשם של גברים (הללויה).

השאיפה האובססיבית להידמות לדוגמני העל בשלטי החוצות, במגזינים ובאתרי האינטרנט, המתהדרים בריבועי בטן מדויקים, גורמת ליותר ויותר גברים לפצוח בדיאטות בלתי נשלטות. ביניהם הדוגמן הבינלאומי ג'רמי גיליצר, שהיה דוגמן שרירי, שזוף ומבוקש, אך בעקבות דיאטה קיצונית הוא הירדרד למשקל של 40 קילוגרם בלבד ונראה כשלד מהלך. באינספור כתבות טלוויזיה הוא התוודה: "חשבתי שאני חייב להיות מושלם בצורת הגוף ובמסת השרירים שלי ותמיד חשתי שאני לא מספיק טוב". גיליצר הכניס עצמו למשטר אימונים מסחרר בשילוב דיאטת הרעבה של חצי תפוח וחצי כריך ליום בלבד. שריריו נעלמו במהרה לטובת מראה שדוף באופן מעורר רחמים. ב-2010 הוא מת בייסורים, בן 38 בלבד.

פולחן ההרזיה בקרב גברים נובע בין השאר מ"תסמונת פיטר פן", השאיפה הכפייטית להיראות צעירים לנצח. התשוקה הנפוצה למראה נערי היא גם הסיבה המרכזית לפולחן הסרת השיער מהגוף הגברי. אופנה חלקלקה זו צברה תאוצה בזכות סצנה בלתי נשכחת מהסרט 'בתול בן 40' מ-2005, שבה הגיבור סטיב קארל מתכונן לדייט הראשון בחייו עם אישה. חבריו מחליטים שמסע ההכנה שלו לאירוע ההיסטורי חייב להתחיל בהסרת שיער החזה הסבך שלו. הם מפנים אותו לטיפולה של קוסמטיקאית אסייתית קשוחה שמורטת ללא רחמים את שיער גופו בעזרת רצועות בד דביקות בעוד הגיבור הדואב לא מפסיק לפלוט קללות. אך בהמשך מתברר לצופים כי אהובת ליבו של הבתול דווקא מעדיפה אותו בגרסתו הטבעית השעירה, והגיבור המרוט חש לרגע כמו שמשון הגיבור לאחר שדלילה גזזה את מחלפותיו.

'Can't Stop the Music'

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

דיווח הפרה

הצהרת נגישות

איפוס הגדרות

בסרט 'הבתול האמריקאי' האחרון מ-1982, הגרסה האמריקאית הבלונדינית ל'אסקימו' שגם ביים דוידזון, מופיעה סצנה מעט יותר קיצונית. בעוד פרויקט הישראלי התגאה ב-18.6 סנטימטרים של זכרות, הרי שמקבילו האמריקאי מתגאה ב-24.1 סנטימטרים ושמו הוא 'ויקטור'. כלומר – ניצחון.

מבחינת זכרות אכזריים הרבה יותר מתרחשים בסצנת המקלחת הצבאית המשותפת בסרט 'מסע אלונקות' של יהודה (ג'אד) נאמן מ-1977. בתחילת הסצנה נראים הטיטורנים העירומים כשאיריהם רפויים והם מתלוננים על שאינם עומדים במבחן עקב העייפות והיחס הקשה מצד מפקדיהם. ינוקא (מוטי שירון) החייל הכהה, השעיר, השרירי והגברי, לועג לאיבר מינו של גיבור הסרט האומלל והחיוור צביקה וייסמן (מוני מושנוב), שחבריו לפלוגת הטיטורנים מתעללים בו ללא רחם. ינוקא מכריז, "תראו איזה זין, חבר'ה, אפשר לתפוס אותו בפיצצה". הוא נצמד אל הקורבן מאחור וממשש באלימות את החזה הבהיר החלק: "תראו איזה ציצ!". אלמלא היה המפקד נכנס לפתע ומצווה על הטיטורנים לסיים את המקלחת, ייתכן כי התקיפה המינית של וייסמן הייתה מידרדרת לכדי התעללות מינית קבוצתית.

נאמן השתמש בסרט זה בעירום גברי כדי לחשוף את ערוותו של המאצ'ו הישראלי, ובפער המושוע שבינו גופם הגברי והתנהגותם הילדותית והבריונית של הגברים הצעירים כאלגוריה גם לעליית כוחות חברתיים שונים, ובמקביל אולי לניצחון הליכוד בבחירות 1977 ונסיקת המיליטריזם הישראלי חסר התוחלת.

'מסע אלונקות'

בהתחשב בחרדות האדירות של גברים לגבי איברם וממדיו, יכולותיו, ביצועיו וכישלונותיו, אין זה מפליא שהמקלחות המשותפות – האתר היחיד שבו מתגברים וגברים מורשים ואף חייבים לחשוף באופן מלא את גופם זה בפני זה – מככבות כמעט בכל דרמות הכלא. כך למשל, ב'הבחורים מאגף הכלא Q' ('The Boys of Cellblock Q') מ-1992 אסיר בלונדיני יפה תואר נופל קורבן להתעללויות מכל הסוגים, ואפילו אסיר ותיק הפורש עליו את חסותו אונס אותו במקלחות.

בכל זאת, בשנים האחרונות ניכרת מגמה הפוכה בהתייחסותו של הקולנוע האמריקאי לחרדות פאליות של גברים. בקומדיית הסקס הפתיינית 'נשאים ללילה' ('The Overnight') של פטריק ברייס מ-2015, גבר ואישה מוזמנים לארוחת ערב אצל חברים חדשים בלוס אנג'לס. המארח ההיפסטר הוא גאווון שאינו חושש להתפשט, ואילו הגבר האורח חושש להסיר את תחתוניו עקב חוסר ביטחון לגבי גודל האיבר שלו, במיוחד לאחר שהתוודע לזכרותו המרשימה של המארח. לאחר סדרת לגימות שמפניה והפצרות, האורח מתרצה, מוריד את בגד הים ולומד להשלים ואף להתגאות במתנת הטבע הצנועה שלו.

נראה כי 'נשאים ללילה' לא היה מעז לחשוף פינים (ליתר דיוק, תותבים שהולבשו על זכרותם הטבעית של השחקנים) על המסך, אלמלא הסרט 'לילות בוג' שביים פול תומס אנדרסון ב-1997. בסצנת הסיום האיקונית של הסרט, הכוכב דירק דיגלר ("פיגיון ננעץ") בגילומו של מארק וולברג מנסה לזכות במעט אבק כוכבים. הוא עומד ליד המראה בחדר האמבטיה ושולף את איברו הרפוי, מתבונן בבבואתו וממלמל נושאות: "אני כוכב, אני כוכב, אני כוכב. אני כוכב, אני כוכב, אני כוכב, אני כוכב גדול זורח". ואז כוכב הפורנו שאיבד את תהילתו מחזיר את איברו לתחתוניו, משגר בעיטת קרטה לאוויר ויוצא מהחדר כשהוא סוגר אחריו את הדלת.

עיסוק הרבה יותר משועשע, שעוררייית ומסוכן בפולחן הפאלוס הופיע לאחרונה בסדרת האנימציה האמריקאית 'פה גדול' של ניק קרול, אנדרו גולדברג, מארק ליון וג'וניפר פלאקט שעלתה בשנה שעברה בנטפליקס. ניק בירץ', גיבור הסדרה בן ה-13, נתקף חרדה כשהמגבת נשמטת ממותניו של בן גילו אנדרו גולברמן. ניק מגלה כי חברו היהודי כבר מצויד כהלכה. המתבגר חושף בפני הוריו ש"אצל אנדרו זה שונה, גדול יותר ושעיר יותר". האם הסבלנית מנחמת אותו: "חמודי, אנדרו התחיל להפוך לגבר. הוא פיתח מאפייני מין משניים. גבות עבות יותר, פטמות זקורות. הפין שלו משתנה, מפין של ילד לפין של גבר". ואילו אביו של ניק מתוודה במלוא הכנות: "ייתכן שממש כמוני, לא יהיה לך פין גדול לעולם. אך אם תבין את גוף האישה – וחשוב מכך, את הרגשות שלה – אז זה לא משנה". סצנה זו נועזת למדי, לא רק בגלל העיסוק הגרפי בקנאת הפין ובחרדות שהיא מעוררת אצל הגבר כבר משלב התבגרותו הראשונים, אלא בעיקר בגלל חוסר הבושה של ההורה במדמים הצנועים של "תכשיטי המשפחה", ובגלל האומץ שלו להפריד בין האיבר האמיתי ובין הפולחן הפאלי המבין המתנהל סביבו.

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

אפוס הגדרות הצהרת נגישות דיווח הפרה

הגבר מתמודד עם חרדת ביצועים

פחות מדי, לאט מדי, מהר מדי

הדאגה של גברים רבים לגבי ממדי הפאנול, כפי שהיא משתקפת ומועצמת על המסך, נובעת במידה רבה מחששותיהם לגבי התפקוד שלהם במיטה. ברוח הקפיטליזם המאוחר, הקולנוע והטלוויזיה מתייחסים לתפקודם של גברים בסצנות הסקס כ"ביצועים" וכמדד ומבחן לגבריותם. הקולנוע ההוליוודי, הנשלט עדיין על ידי מפיקים ובמאים ממין זכר, מפגין יחס מורכב למדי כלפי אימפוטנציה.

ב'בוני וקלייד' של ארתור פן מ-1967, השודר המסוקס קלייד (וורן בייטי) מודה בגילוי לב באוזני אהובתו בוני (פי דאנאווי) בחדר המיטות: "אני יודע שאני לא מאהב מיידועימה". בדומה, אחד מגיבורי הסרט 'החברים של אלכס' מ-1983, ניק (וויליאם הרט), מוצג כפלייבוי לוהט לשעבר הסובל בהווה מאימפוטנציה.

גם בסדרה 'סקס והעיר הגדולה' משנות האלפיים מתמודדת שרלוט, הבורגנית והשמרנית מבין כוכבות הסדרה, עם הכשל של בן זוגה טריי שאיברו מתקשה להתקשות. היא עוקבת בשקדנות אחר העוררות שלו בשעה שהוא ישן, בניסיון לאתר אצלו כמה רגעי חסד שיפיעו במקצת את תסכולה המיני. ואילו בסרט 'על אהבה וסמים אחרים' מ-2010 מגי (אן האתווי) מנסה להתמודד עם חיבתו המוגזמת של ג'יימי (ג'ייק ג'ילנהול) לגלולות ויאגרה. התייחסות רצינית בהרבה לבעיות בתפקוד מיני אצל גברים, אך בהקשר טרגי של מלחמה ופציעות קשות, מופיעה בסרטו פורץ הדרך של שמואל אימברמן 'לא שם זין' מ-1987, המתמקד בנכה צה"ל (איקה זוהר) שנפגע מהמוטנזיים ומטה ומנסה לשקם את חייו האהבה שלו (ואפשר למצוא סננה שוברת לב שמזכירה אחת דומה ב'נולד בארבעה ביולי' של אוליבר סטון, שיצא שנתיים אחר כך בכיכובו של טום סטון).

אף שהמסכים עדיין נשלטים ברובם על ידי גברים, בעשורים האחרונים מעיזה התרבות הפופולרית לדון בגילוי לא רק באימפוטנציה, אלא גם בחרדות מפני שפיה מוקדמת. כך למשל, בקליפ 'Amazing' של להקת אירוסמית מ-1993, גבר צעיר נכנס לתוך פנטזיה של מציאות מדומה, באמצעות מחשב אישי זוג משקפי הדמיה, שבה הוא דוהר על אופנוע אימתני עם אהובתו הבולנדינית. כשהזוג מתעלס, הקפה שלו נשפך לפתע על המקלדת. אהובתו מליטה את פניה במבוכה והוא מנגב את המקלדת בעצבנות.

ואילו בהקשר של המאצ'ואיזם הישראלי בולט במיוחד שירו של אביתר בנאי 'מתי נתשק' מ-1997 שבו האמן מתוודה באומץ על חולשות של גודל ומהירות כגון "אמת קטנה תעמוד זקופה" / "הופס, אני גומר/ הופס, היא לא הספיקה." / עושה עצמי נרדם/ מיטה אחת, הרבה שתיקה".

בתרבות המקדשת את הפאנול ואת עוצמתו התמידיים וחסרת המעצורים, היעדר זקפה או גמירה מהירה מדי נחשבים לאסון של ממש בעיני הזכר, המרגיש שגבריותו נפגעת בשל כך.

דוגמה בולטת היא סצנת הסקס הנושל בסרטו של זאב רווח 'ספר נשים' מ-1984, שבו רווח מופיע בתפקיד כפול של מנקה השירותים הסטרייט הוולגרי ויקטור, ואחיו התאום הספר ההומו המעודן מישל. שני התאומים מתחלפים זה עם זה, ואשתו של ויקטור מנסה לפתות את מישל המתחזה לבן זוגה. היא שרה לו "סייב יור לאב, כפרה, סייב יור לאב, עיוני" ואילו הוא מסב פניו ממנה בשאט נפש. האישה הלהוטא מכסה בנשיקות את פניו של הגבר הנבון שצלדה, תוך התעלמות מצעקויותי "עזבי אותי, מטורפת!". היא גם שולחת יד חשקנית לעבר חלציו ולאחר מכן מישל מתלונן: "היא עשתה לי קוץ' מהגבץ'!". סצנה זו מזדהה באופן מקומם למדי את הגבריות המרוקאית ה"אמיתית" עם הטרוסקסואליות בלבד, בעוד ההומוסקסואליות של מישל מוצגת ב'ספר נשים' כעיוות מערבי, "משתכח", מזרז ומבדח.

הגבר הסטרייט פוחד מגברים הומואים

חרדות ותשוקות המובילות להומופוביה

באחת הסצנות המשעשעות בסרטו של פרנק אוז 'אין ואאוס' מ-1997, האוורד (קווין קליין), מורה בתיכון שתלמידו לשעבר מוציא אותו מהארון בשידור חי (והוא כלל לא ידע שהוא כזה), משתמש בקלטת ללימוד עצמי "איך להיות גבר-גבר". הקריין בקלטת מצווה עליו לעמוד ישר, לא בצורה סיסית כמו ידית של קומקום, להוציא את חולצת המשבצות ארוכת השרוולים מהמכנסיים, לדבר בטון גברי מחוספס, לגרוב, לבעוט למישהו במפשעה, להיכנס לבר ולהזמין משקה באופן בוטה, ובשום אופן לא להיות מסודר, אלגנטי או נקי. האוורד מגיב על ההנחיות באינחת ואינו מפסיק לרטון. לבסוף, למשמע הלהיט של גלריה גינור 'I Will Survive' הוא אינו מסוגל להתאפק ופושט את החולצה המכופתרת. הוא נותר בטי שירט שחורה צמודה ומחמיאה, מניף ידיים באוויר ורוקד דיסקו בשחרור ובגאווה חסרי מעצורים. הקטע הזה בעיקר לועג לסטריאוטיפים ההומופוביים המזהים באופן צר ובעייתי "גבריות תקינה" עם מיניות סטרייטית בלבד.

הסוציולוג פרופ' מייקל קימל מאוניברסיטת סטוני ברוק בניו יורק, שפרסם ב־2001 את המחקר פורץ הדרך 'גבריות כהומופוביה: פחד, אשמה ושתיקה בבניית זהות מגדרית', טוען כי הסוד הגדול של הגבריות האמריקאית הוא שגברים פשוט פוחדים מגברים אחרים. קימל, מבכיר החוקרים בתחום לימודי גבריות, המזדהה כסטרייט, טוען שהומופוביה היא יותר מאשר הפחד הבלתי הגיוני מפני הומואים ואף יותר מהפחד שמא אנחנו או אחינו עלולים להיתפס כגברים נשנים או כהומואים בפוטנציה. לדבריו, ההומופוביה היא למעשה העיקרון המארגן המרכזי מבחינה תרבותית של גבריות סטרייטית.

ביסוס הגבריות על ההומופוביה נדון באופן מבריק בפרק 'Homer's Phobia' של 'משפחת סימפסון' ששודר ב־1997. פרק זה, שזיכה את הסטרייטאי רון הוג' בפרס האמי, מתמקד בדידות של הסימפסונים עם ג'ון, סוחר מוצרי קיטש בעל שפם דק, המצויר כבן־דמותו של במאי סרטי הפולחן ג'ון ווטסר, שאף דיבב בקולו את הדמות הצבעונית והתיאטרלית הזאת.

העובדה שג'ון הוא הומו גורמת להומר לחשוש מהשפעתו האפשרית על מיניתו של בנו בארט בן העשר, במיוחד לאחר שהוא רואה את הצאצא מבצע את הלהיט 'The Shoop Shoop Song (It's in His Kiss)' של הזמרת שר, כשהוא חובש לראשו פאה מפוארת.

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

דיווח הפרה

הצהרת נגישות

איפוס הגדרות

'משפחת סימפסון'

הפרנויה הגברית האמריקאית מפני הומואים אף דונה באופן ביקורתי בסדרת האנימציה הנשכנית 'סאות' פארק'. בפרק 'סאות' פארק עיירה הומואית! ששודר ב-2003, הילדים גיבורי הסדרה מושפעים מהסדרה 'טאץ' עליז לסטרייט שיעיז' ('Queer Eye for the Straight Guy') ומחליטים לעשות מייקאובר לחברים קייל, בניסיון להפוך את החנון לגבררר אופנתי ומעודכן.

החבורה כולה מתמכרת לקניית בגדים, לקוסמטיקה ולפדקור. עד מהרה גם הגברים בעיירה מתחילים להתקוטט מי מהם "מצליח להיראות יותר גיי". אך פתיחותם המינית מתגלה במהרה כמזויפת או מוגבלת למדי. זוג הגייז האמיתי היחיד בסאות' פארק, המורה גריסון וחברו 'מר עבד' – המצויד בבגדי עור וחזה שעיר, ומובל ברצועה על ידי המחנך – מגלה כי הבר השכונתי אמנם מוצף לפתע בגברים בלבוש צבעוני, אך איש מהם לא באמת מעוניין בסקס חד-מיני. הגברים בעיירה נמשכים רק לעטיפה המטרוסקסואלית האופנתית והממוסחרת של התרבות הגאה.

החרדה של גברים מפני גברים אחרים מככבת אף בשוברי קופות הוליוודיים כמו 'אל תתעסקו עם הזוהן' מ-2008, שבו אדם סנדלר מגלם סוכן מוסד גיבורי הרודף בים, באוויר וביבשה אחר הטרויסט 'פנטום', למרות שחלומה הוא להמיר את האקדח במכשיר לייבוש שיער ובזוג מספרים. למרות שזוהן אינו הומו, הוא מוצג באופן הומוארוטי למדי. סנדלר מופיע בעירום, לוכד דגים באמצעות שרירי הישבן ואף תוחב דג טורף לבגד הים המינימלי שלו. יריבו הפלסטיני מציץ לבגד הים של הצבר ונראה מבוט, בין אם מחמת המעשים שמבצע הדג הנשכני בתכשיטי המשפחה העבריים, בין אם בגלל ממדי הפאלוס המפתיעים של גיבור העל הציוני.

הגבר פוחד שהוא אבא גרוע

האבהות החדשה כפקעת של רגשות אשמה

אחד הדברים שמזכיר הסרט 'אל תתעסקו עם הזוהן' הוא שגבריות אינה מושג קבוע, אלא תופעה תרבותית דינמית למדי. התרבות הגברית הסטרייטית סיפחה אליה אינספור מאפיינים של התרבות ההומואית, ביניהם דיסקו, אופנת יוניסקס צבעונית, מופעי דראג, בישול ואפייה, אובססיה לדיאטות, קוקטיילים צבעוניים, פירסינג בפטמות זכריות ומודעות סביבתית וטבעונית. מנגד, התרבות ההומואית מיהרה לאמץ מנהגים סטרייטיים רבים, ביניהם הסלידה מגברים נשויים, סגידה לפאלוס, זוגיות מונוגמית והתמכרות לנישואים ולהולדה.

התרבות הפופולרית עוסקת זה עשורים רבים – לפחות מאז המלודרמה הסוחפת של הסבנטיז 'סיפורו של אלוף', שהתמקדה בסיפורם של מתאגרף מקצועי ובנו – ביחסים הבעייתיים, הרגשיים, הטעונים והבלתי פתורים בין גבריות ואבהות. מהצד המואר, סרטים כמו 'מלך האריות' מ-1994 מתארים מערכת יחסים אוהבת, סנטימנטלית, מלאת סמכות, רגישות והמון קיטש בין ההורה הזכרי וצאצאיו. האריה מופאסה מחנך בקשיחות ובחמלה את הגור השובב והחמוד סימבה. זאת בדומה לפרסומות אמריקאיות מתקתקות משלושת העשורים האחרונים, המציגות גבר וילדו מתגלחים יחד, מבליים יחד, משחקים יחד וחווים הורות מושלמת.

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

דיווח הפרה

הצהרת נגישות

איפוס הגדרות

'אל תתעסקו עם הזוהר'

מהצד הקודר, דרמות גירושים רבות נוסח 'קרמר נגד קרמר' (1979), 'קוראים לי סם' (2001), 'אמריקן גנגסטר' (2007), 'הגלולה האדומה' (2016) ו'הקרב על המשמורת' (2017) מציגות אבות שבורים הנלחמים כאריות על המשמורת על ילדיהם. אחד הלהיטים הקולנועיים המתמקדים בתשוקתו של אב גרוש שלא להתרחק מילדיו הוא הקומדיה 'גברת דאוטפיר' מ-1993. האב, בגילומו של חובין וויליאמס, אפילו מוכן להתחזות לאומנת בריטית זקנה ומסורה כדי להיות נוכח באופן משמעותי בחיי צאצאיו. כשהילדים מגלים כי האומנת אינה אלא אביהם בתחפושת, הוא נשבע להם שאינו טרנסווסטיט ושמעולם לא עבר ניתוח לשינוי מין. באופן מלוקק למדי, ההורים סולחים לזה לזה ומתאחדים לקול מזהלות ילדיהם.

ייצוג הוגן הרבה יותר של שינוי מגדר והשפעתם על היחסים בין האב והאצאצא שלו מופיע בסרט 'טרנסאמריקה' בכיכובה המופתית של פליסיטי הופמן מ-2005, על אב שעבר ניתוח לשינוי מין ויוצא למסע מופלא ומרגש עם בנו הצעיר והמתוסבך ברחבי אמריקה. אמנם ב'טרנסאמריקה' האהבה ללא תנאי מצליחה לצלח, בדומה ל'גברת דאוטפיר', אך ב'טרנסאמריקה' זה מתאפשר רק אחרי עימותים קשים ועמוקים בין ההורה המיוסר והאצא המרדן.

בשנים האחרונות התרבות הפופולרית מעניקה פה, מיקרופון, מצלמה ומסך לרגשות אשמה של אבות רבים על שאינם מקדישים מספיק זמן לבילוי עם צאצאיהם. אין להתפלא על הצלחתן המרשימה של קבוצות פייסבוק ישראליות כמו 'אבא פגום', עם כמעט 200 אלף חברים ועוקבים. חלק מהפוסטים הפופולריים בה מציגים למשל תצלום של שלט על דלת כניסה "פה גרים הפגום והצודקת", "מדריך מתומצת איך גברים צריכים להתנהג לקראת לידה", או תצלום של אב צעיר האוחז ברך הנולד, בעודו לובש חולצת טריקו שעליה מודפס "אלוהים אדירים, יצרתי מפלצת".

הדיון המקוון והתקשורתי הער הזה בחברה הישראלית נושא שורשים מוקדמים יותר, כמו בספר הילדים המצליח 'אבא עושה בושות' של מאיר שלו מ-1988, המציג אב כחול-לבן שפוגד לצפות בסרטי אימה ואופה עוגות ענקיות בזמן שהאם היא קרייטיבית למופת. או סרטי קולנוע וסדרות טלוויזיה שהעזו לחשוף בהדרגה את הצדדים המוארים, המוזרים והאפלים של האבהות, החל מסדרת סרטי 'אבא גנוב' הפופולרית בכיכובו של יהודה ברקן משנות ה-80, שהעניקה לאב גרוש את הזכות לפרוק באופן מלודרמי ובלתי מתנצל את כאביו, וכלה בסרט התעודה פורץ הדרך 'כביסה מלוכלכת' של יעל שרר מ-2012 שאביה תקף אותה מינית בילדותה לאורך שנים, והסרט העלילתי עמוס השתיקות של קרן ידעיה 'הרחק מהיעדר' מ-2014 על מערכת יחסים פרוורטית ונצלנית בין אב ובתו השוכבים זה עם זה. 'יצירות אלה העזו לחשוף באומץ את תופעת גילוי העריות – השוליים האפלים, המבעיתים והסוטים ביותר של האבהות – ואת הניסיונות של הצאצאים, בנים ובנות כאחד, להשתקם מהטראומה ולמצוא אהבת אמת.

שבורים, רצוצים, רועדים ורגשניים

גברים אמיצים מודים שהם פוחדים

גברים מפוחדים, חוששים, אכולי רגשות אשם וייסור מצפון ועמוסי חרדות קיומיות וסתם קנאות ומצוקות של יום חולין מאכלסים בצפיפות את התרבות העולמית והישראלית. אפילו במוזיקה, המוניה אמנים מודים בחולשותיהם הגבריות מבלי שהקריירה שלהם תיפגע כהוא זה. בפופ העולמי זכה להצלחה הלהיט של פרדי מרקורי 'Living on My Own' מ-1985 שבו הוא הודה בייאוש: "לפעמים אני מרגיש שאני עומד להישבר ולבכות, כה בודד/ אין לי לאן ללכת, אין לי דבר לעשות עם הזמן שלי/ אני כה בודד, כה בודד, חי לבדי". מתי כספי שלנו הקדים את מרקורי כשהתוודה בפני אוהבותיו ב-1976 ב'ברית עולם': "את לי עד/ שאני פוחד/ ולכן רועד/ כל גופי הלילה". באותה שנה אף ביצע לראשונה חנן יובל את שירו המופתית של אהוד מנור 'גשם אחרון' שבו המשוור רוי הסבל מייחל לאובדנו: "גשם בוא, רד עליי/ בוא כסה אותי כעשוי/ אותי ואת ימי". מנור וכספי גם הביאו את 'לא ידעתי שתלכי ממני' הנפלא, עם השורה "ואת עצמי איך אני שונא/ איך שאשתנה בשבילך".

מגמה זו שלטה בפופ הישראלי במיוחד בשנות ה-90, כשמצעדי הפזמונים אוכלסו בצפיפות בזמרים שבורים ורצוצים שלא חששו לחשוף לראווה את מצוקותיהם. ב-1991 אבנר גדסי הודה באומץ כי "הגברים בוכים בלילה/ לא נשמע קולם". להקת איפה הילד התוודתה בלהיט 'מה שעובר עליי', במילותיו של חמי רודנר, שהגבר מוטל שיכור במיטה, לא משקה את העציצים, בועט בחתולתו ומתחנן בפני אוהבותיו: "תשאל אותי, לפחות תתקשרי/ מה שעובר עליי", שעובר עליי". ואילו אסף אמדורסקי תהה בנימה אובדנית בלהיטו 'אהבה חדשה' מ-1994 שמא אולי כבר כדאי לגמור עם זה, לשים איזה משהו על הראש בשביל לא לראות ("אולי פשוט לקשור שקית על הראש"). בן ארצי שחרר ב-1998 את הלהיט 'אפס' שבו גילה להמונים שהוא פשוט מחפש מהות לכל שטות מתוך הבנה כי נמות, שהוא חש שהוא "בובה עם חוט/ של אלוהים" והבהיר לאורך הפזמון: "אני אפס, אני אפס".

שירים אלה לא היו יכולים לזכות להצלחה בעשורים הקשוחים שקדמו להם, כשגברים הרשו לעצמם לחמוד ולחפון בשחצנות מוחצנת כל מה שזז, להציב עצמם במרכז ולא לספר לאיש על הפחדים והספקות המכרסמים בהם. התהליך שבו הגברים מעיזים לפחד בקול רם הוא בשורה חשובה. כאשר הפחד מפני הפחד מפנה את מקומו להודאה גברית בחולשות, במקודות התורפה ואף בתשוקות אובדניות, אז מתעורר סיכוי לשינוי אמיתי. משהו בחומה הבצורה של המאצ'ואיזם עשוי להיסדק. אולי אף יופיע במקומו סדר יום יותר חומל, מתחשב, כזה המסוגל להתבונן במראה במבט מפוכח, מבלי להדחיק את המועקות המבעבעות בנפשם של הגברים. הסרטים, תוכניות הטלוויזיה ולהיטי הפופ החושפים לראווה את רגעי הקשיים של הגבר, נותנים לנו את האומץ להודות שאנחנו די פוחדים מהעולם, מהמשפחה, מהבדידות, מהשיחיות הגוהה ומעצמנו. ולפעמים האומץ הזה הוא בסך הכל ייאוש גדול.

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך IPv6 בפרוטוקול					
איפוס הגדרות								
הצהרת נגישות								
דיווח הפרה								
עוד באותו הנושא								
מה לגבי 'ארוחת בוקר בטיפאני'? הטור של לילך וולך << 19/09/2019								
תיירות סדרתית // אם צופים מגיעים למקומות נפלאים // מאת רותה קופפר << 12/07/2020								
(מעולם לא) היינו בהפסקה! // על כל הדמויות הנצחיות של 'חברים' << 14/01/2019								
אשליות בקשר ללונדון // על מקרה ירון לונדון ועוד // מאת שי גולדן << 09/07/2019								
הנקראות ביותר								
שמונה צעדים לצמצום הסכסוך למה עכשיו חייבים להתייחס מיהו אנרכיסט? // הטור של אורן נהרי לסכסוך הישראלי פלסטיני מאת ד"ר מיכה גודמן								
הגיע הזמן להתגרש // דת או מדינה // מאת רן אדליסט								

סגירה	ניווט מקלדת	ביטול הבהובים	מונוכרום	ספיה	ניגודיות גבוהה	שחור צהוב	היפוך צבעים	הדגשת כותרות
הדגשת קישורים	הצגת תיאור	תיאור קבוע	גופן קריא	הגדלת גופן	הקטנת גופן	הגדלת מסך	הקטנת מסך	סמן גדול
סמן שחור	מצב קריאה	אתר האינטרנט אינו זמין בפרוטוקול IPv6	חיבור האינטרנט אינו תומך בפרוטוקול IPv6					

איופוס הגדרות הצהרת נגישות דיווח הפרה

העולם שאחרי הקורונה // רשימה מאת יונתן שם־אור פליטי הקורונה // הטור של רונית ורדי

איפה ואיפה בעידן מגפה // הטור של דוב גרינבוים

ניווט במגזין	ניווט באתר	ארכיון
פוליטיקה	ניוזלטר	גלריית שערים
תקשורת	הזמנת גיליון	משפיעים 2020
תרבות	מנוי למגזין	משפיעים 2019
כלכלה	צור קשר	משפיעים 2018
טורים	מדיניות פרטיות	משפיעים 2017
בחירות 2019-2020	על המגזין	20 שנה לשלטון נתניהו
תמונת מצב	הכותבים	20 שנה לרצח רבין
בינג' תרבות	ראשי	בחירות בארה"ב 2016
		תוכן מקודם